

maal om at benytte de 21,000 Rbd. til, skulde være et Kommunitet aldeles uødsommende Formaal, men at det tværtimod endogsaa turde siges at være et temmelig nærliggende Formaal at anvende et Beløb af Kommunitetets Midler til. Dette maatte saa meget mere kunne siges, som det har sin Betydning ved Opfattelsen af slige Spørgsmaal, hvorledes Sagen historisk har stillet sig, og det er da uimodsigeligt, at der allerede for halvandet hundrede Aar siden blev ydet Bidrag fra Kommunitet til Universitetet dels under forskjellige Former, dels som rentefri Forskud, der senere bleve eftergivne, dels paa anden Maade med større eller mindre Summer. Fra den absolute Regjerings Tid, gif dette Forhold over til den konstitutionelle Tid, og mødte ikke nogen som helst Indsigelse. Det forfattedes saaledes lige indtil 1866, da man for Ørigt gjorde Forbindelsen endnu stærkere derved, at man ikke lod det bero ved bestemte Tilskud, men lod Kommunitetet overtage hele Universitetets Underbalance. Naar et Forhold har bestaaet saaledes gjennem Aarhundreder, tyder det vistnok i alt Fald hen paa, at der er noget nært Beslagtet i Formaalene til Stede. Jeg gjorde imidlertid tillige gjældende, at det under alle Omstændigheder forekom mig høist ubilligt nu at gjøre en modsat Anskuelse gjældende netop paa en Tid, som den nærværende. I saa Henseende behøver jeg jo kun at henvisse til Finantslovsforlaget, saaledes som det foreligger vedtaget ved 3die Behandling i Folkethinget, idet det jo vil ses, at Universitetet i det kommende Aar vil have en kalkuleret Underbalance af 132,000 Rbd., medens Kommunitetet derimod vil have et Overskud af 95,000 Rbd. Jeg har derfor ikke kunnet finde Folkethingets Beslutning, hverken vel begrundet eller i og for sig billig, men paa den anden Side har jeg paa ingen Maade kunnet erkjende, at denne Beslutning af Folkethinget skulde være afgørende eller Bestemmende for Universitetets fremtidige finantsielle Stilling. Dette er jo blevet anerkjendt under Forhandlingerne i det andet Thing, ogsaa af selve Flertallet igjennem dets Ordførere, saaledes, at det maatte betragtes som en Selvfølge, at naar det viste sig, at Universitetet i en betydelig Grad blev ude af Stand til selv at sørge for sine Udgifter ved Hjælp af sine Indtagter, maatte det have det nødvendige Tilskud fra Statens Side. Dette vilde jo heller ikke paa nogen Maade være noget Nytt i Universitetets Historie; det vil tværtimod være bekendt, i alt Fald for de ældre Medlemmer af Rigsdagen, at et saadant Forhold med Tilskud af Staten til Universitetet har bestaaet og bestaaet gjennem en lang Række af Aar. Det har bestaaet i den absolute Tid, og er gaaet over til den konstitutionelle. I de første Rigsdage var der Tale om et Beløb af 12,000 Rbd., et fast Tilskud fra Staten til Universitetet, der vel efter et Par Aars Forløb blev formindsket, men kun af den Grund, at Staten overtog

de fornødne Udgifter til Overbestyrelsen for Universitetet. Der blev da gjort et Afdrag i Beløbet, men for Ørigt blev det faste Tilskud fra Staten til Universitetet staaende med et Beløb af 6,400 Rbd., og saaledes gif det fremdeles gjennem flere Finantsaar. Først i 1857 forsvandt det; men Ophævelsen blev vel at mærke udtrykkelig erklæret kun at maatte betragtes som foreløbig. Dette fandt Sted efter Forhandlinger med Indenrigsministeren som Finantsminister for Kongeriget og Kultusministeren, idet det blev gjort gjældende, at de høje Kornpriser den Gang herskede, at Universitetet selv var i Stand til at bære sine Udgifter, medens paa den anden Side Staten paa den Tid havde Banskuligheder og større Byrder at bære, hvorfor der maatte anses for ønskeligt at fritage den for et Bidrag, som ikke var aldeles nødvendigt. Der blev svaret, at saaledes som Forholdene stillede sig, kunde Tilskuddet ikke siges at være absolut nødvendigt; for saa vidt Universitetet var i Stand til at fyldestgøre de Krav, der stilledes til det, af sine egne Indtagter, havde man ikke Noget imod at lade Tilskuddet bortfalde. Der er saaledes igjennem Sagens Historie anviset en aldeles bestemt Vej til, at Tilskuddet kunde leve op igjen af sig selv, hvilket jo bør ske, naar Stillingen maa siges at være den, at Universitetet ikke er i Stand til at sørge for de Fornødenheder, som det har at sørge for i det Omfang, som Forholdene i det Hele taget maa siges at kræve. Dernæst maa det ogsaa bemærkes, at heller ikke lige over for Kommunitetet kan den Afgjørelse, som har fundet Sted, siges at være endelig. Under Behandlingen af det foreliggende Finantslovsforslag i det andet Thing var der som sagt fra min Side stillet et Forslag om et Tilskud af 21,700 Rbd., hvad der netop ganske var i Overensstemmelse med, hvad der har fundet Sted i de mange Aar, indtil man, som jeg før nævnte, i 1866 borttog slige Tilskud, idet man indførte Forpligtelsen for Kommunitetet til at bære Universitetets hele Underkud. Det var netop dette Beløb, som atter var optaget, og jeg tilstaa, at jeg havde ventet, at det ikke vilde møde nogen afgjort Modstand fra Folkethingets Side, hvilket jeg ogsaa udtrykkelig udtalte under Forhandlingens forrige Aar. Dette er nu imidlertid sket, men det maa da fremhæves, at dette Beløb bestaaet af to forskjellige Dele og ogsaa har en ganske eiendommelig historisk Udviklingsgang, en saadan, som ikke blot gaar tilbage til den absolute Tid, men ogsaa har faaet sin Sanktion flere Gange under vort konstitutionelle Liv. Der har nemlig bestaaet en bestemt Afvikelse mellem et fast Bidrag, der ved kongelig Resolution som Lov var blevet paalagt Kommunitetet at udbrede bestemt, og uskriveligt, og et saaldelt temporært Bidrag, som oprindeligt blev givet for et Aarsrum af 5 Aar og senere kun blev optaget for hvert enkelt Aar. Denne Forskjel er af meget stor og væsentlig Betydning, og for at vise, hvorledes dette